

[Finansministeren]

provenuerne og afgifterne således sit positive modstykke på betalingsbalancen.

Det er selvsagt meget bekymrende for regeringen, at arbejdsløsheden stadig stiger, således at vi har måttet hæve udgiftsskønnet for arbejdsløshedsdagpenge med 1,2 mia kr. Men regeringen har ikke ladet det forblive ved bekymringen, tværtimod har vi taget initiativ til en betydelig indsats. Jeg skal her henvise til arbejdsministerens redegørelse her i tinget den 4. februar i år og til de konkrete lovforslag og aktstykker, der er fremsat i fortsættelse heraf.

Alt i alt kan jeg konstatere, at forringelsen af saldoen på statsfinanserne ikke er et resultat af en svækkelse af den stramme finanspolitik, men er et resultat af den svækkede konjunktursituation og af en mere moderat udvikling i de nominelle indkomster end forventet i december, hvilket i sig selv er et gunstigt element i den økonomiske situation.

Denne situation, der altså giver sig udslag på statsfinanserne, ses også i udlandet. Der er mange steder bekymring herover, og jeg skal heller ikke lægge skjul på, at også den danske regering ser med alvor på udviklingen. Det er imidlertid vigtigt at vurdere statsfinanserne i sammenhæng med den generelle økonomisk-politiske udvikling.

Vi er netop i disse dage og uger i økonomisk-politiske forhandlinger med partier i folketinget om især erhvervsfremme- og udgiftspolitikken for det kommende år. Disse forhandlinger er et led i og tager sit naturlige udgangspunkt i det flerårige økonomiske handlingsprogram, der er regeringens ramme for den konkrete udmøntning af den økonomiske politik. Sigtet er at fjerne dansk økonomis balanceproblemer i løbet af 1980'erne. Balanceproblemerne, primært vedrørende betalingsbalancen og beskæftigelsen, er så store, at der ikke findes nogen enkel løsning. Tværtimod må en lang række økonomisk-politiske virkemidler tages i anvendelse, og varige løsninger vil kun kunne opnås i løbet af en årrække. De allerede gennemførte økonomisk-politiske elementer har omfattet erhvervs- og beskæftigelsesfremme, herunder forbedring af dansk erhvervslivs konkurrenceevne i forhold til udenlandsk producerede varer, afdæmpning af den indenlandske private efterspørgsel og offentlige besparelser.

Udviklingen gennem 1980 og den forløbne del af 1981 har vist, at de gennemførte foran-

staltninger har haft gunstig effekt, men der er som nævnt også en mørk side i udviklingen.

Jeg har allerede nævnt udviklingen i de disponible realindkomster og forbedringen af konkurrenceevnen, der mærkbart har medvirket til, at betalingsbalanceunderskuddet i 1980 er blevet væsentlig mindre, end det måtte påregnes uden økonomisk-politiske initiativer. Jeg kunne også nævne, som det fremhæves i Industrirådets redegørelse i dag, at konkurrenceevnen har givet basis for udvidelse af markedsandelene for dansk industri i ikke uvæsentligt omfang.

Jeg har også nævnt allerede, at prisstigningstakten er blevet væsentligt reduceret. Det var på denne baggrund, det var muligt at sikre et lavere renteniveau til gavn for erhvervslivet og investeringerne igennem de to diskontonedrættelser, vi har set. Renteforskellen mellem inden- og udenlandsk finansiering er indsnævret endnu mere, idet renteniveauet i udlandet i den samme periode som bekendt er steget ganske kraftigt. Rentomkostningerne er dog fortsat stærkt tyngende for erhvervslivet, og regeringen og Nationalbanken vil opmærksomt følge udviklingen i det internationale renteniveau med henblik på at reducere renteniveauet i Danmark, så snart den internationale rentesituation åbner mulighed herfor.

Det har været hævdet, at de store underskud på statsfinanserne virker ødelæggende for pengepolitikken. Dette synspunkt må afvises. Det har gennem adskillige år været et klart mål for pengepolitikken at tilskynde virksomheder til at optage lån i udlandet, ikke blot til finansiering af tilbagebetalinger, men også med henblik på finansiering af en del af det løbende underskud på betalingsbalancen. Med den skete indsnævring af forskellen mellem renteniveauet i udlandet og i Danmark har den offentlige låntagning overtaget en stærkt voksende del af den samlede dækning af bruttofinansieringsbehovet. Jeg skal dog tilføje, at det ikke er sådan, at de store underskud på statsfinanserne ikke rejser problemer for pengepolitikken. De store underskud indebærer nemlig, at store likvide beløb skal kanaliseres over i statsgældsbeviser og statsobligationer. Her må man dog især være opmærksom på, at det er de store forskydninger i pengestrømmene, der kan give anledning til problemer. Det vil sige, at det nok så meget er stigninger i underskud-